

АНАЛИЗА ИЗВЕШТАВАЊА О РУСИЈИ

СПОРТСКИ СЕГМЕНТ

Централне дневне информативне емисије / спорстки блок

Анализа је обухватила

Датуми анализе	Телевизија	Информативна емисија
13. јун	Радио телевизија Србије	Дневник
	Телевизија Хепи (Happy)	Телемастер
14. јун	Пинк телевизија	Национални дневник
	О2 телевизија	Вести
15. јун	Телевизија N1	Дневник
	Прва телевизија	Прве вести

Датуми анализе

13. јун, 2018. године

Радио телевизија Србије

Дневник

У спортском блоку централног дневника РТС-а, 13. имали смо две кратке и неутралне вести о Русији као домаћину Светског првенства. Добро домаћинство према нашој репрезентацији поменуто је кроз вест са покривањем, у којој је тема била популарност фудбалера Србије, Бранислава Ивановића. Наиме, Ивановић тренутно игра за руски клуб Зенит из Санкт Петербурга, те је према наводима из прилога у његову част урађен мурал у граду Светлогорску (база репрезентације Србије). Вест је подвучена традиционалном руском музиком. Такође, одмах након те вести, следи и кратка неутрална вест која је покривена сликама града Светлогорска, из које сазнајемо да ће један трг у Светлогорску носити име Србије, уз напомену да је овај град један од најзначајних туристичких центара Каљининградске области и балтичке обале.

Хепи (Нарру) телевизија

Телемастер

У оквиру „Телемастера“ телевизије Хепи за 13. јун, није било класичног спортског блока, уместо тога имали смо студијски интервју са бившим репрезентативцием Србије Љубинком Друловићем на тему Светског првенства. Тема је била репрезентација Србије и фаворити за освајање титуле првака света, о другим темама се није говорило.

Пинк телевизија

Национални дневник

У оквиру спортског блока „Националног дневника“ телевизије Пинк, једине теме везане за Светско првенство у Русији биле су отказ селектору репрезентације Шпаније и домаћинство Светског првенства 2026. године.

О2 телевизија

Вести

У спортском блоку вести телевизије О2, једина вест везана за првенство света у фудбалу била је такође о смени селектора националне селекције Шпаније.

Телевизија N1

Дневник

У оквиру дневника телевизије N1, нисмо имали класични спортски блок, али смо имали два прилога везана за СП у Русији. Један је био везан за домаћинство првенства света 2026. године које ће бити одржано у САД, Мексику и Канади. Тема другог прилога била је везана за политичке тензије између западних земаља и Русије, односно утицаја „хладноратовских интрига“ како се наводи у најави, на Светско првенство и његово одржавање. Прилог се отвара констатацијом да је међу навијачима који су на Црвеном тргу у Москви политика у другом плану. Након тога следи изјава председника земље домаћина, Владимира Путина, који наводи да се Русија залаже за начело „спорт изнад политике“. Централни део прилога усмерен је на извештаје организација „Humans right watch“ и „Репортери без граница“ у којима се Русија критикује због медијске цензуре, забране јавних окупљања, цензуре интернета, угрожавања права радника који су радили на градилиштима стадиона¹. Потом се наводи да су многи европски посланици позвали политичаре на бојкот Светског првенства, те да су га подржали Украјина, Велика Британија и Исланд, као и да ће немачка канцеларка Ангела Меркел извесно следити тај пример. На крају прилога уз анкету са навијачима, како из Русије, тако и иностраном, закључује се да политичке интриге ипак нису „помутиле радост коју доноси спорт“. Прилог је добро избалансиран јер доноси ставове обе стране, као и ставове грађана/навијача, међутим и поред тога, стиче се утисак претеране политизације спортске теме.

1 Помиње се 20 смртних случајева током изградње инфраструктуре за СП, али без детаљнијег објашњења.

Телевизија Прва

Прве вести

У спортском блоку Прве телевизије, Светско првенство у Русији заузима значајан простор. Уводни део резервисан је за припреме репрезентације Србије за први меч са Костариком. У другом прилогу се анализира колико ће репрезентација Србије путовати током групне фазе првенства света, уз напомену да смо једини за базу одабарли Каљининградску област. Водитељ спортског блока наводи да домаћини Руси веома цене што смо ми одабрали тај регион који је окружен Пољском и Литванијом за базу, али не наводи разлоге због чега. Наиме, овде се ради о потпуно промашеној тези, јер водитељ у једном тренутку наводи следеће: „на срећу, Швајцарцима смо домаћини у граду где смо и одсели“. Свака репрезентација самостално бира своју базу током светског првенства и прилагођава је утакмицама које игра током првенства, чиме су се јасно водили и људи из Фудбалског савеза Србије, тако да овде долазимо до јасне медијске политизације маргиналне теме. Након овога следи прича о навијачима и продатом броју карата. Водитељ из студија пре свега наводи да је ФСС продао 5000 карата, уз констатацију да „иако нас је само 5000 у Русији, не треба да бринемо, јер већина Руса навијаће за нас“. После тога уследила је изјава неименованог руског навијача који истиче да ће поред Русије, навијати и за Србију, те да му је омиљени фудбалер из Србије Бранислав Ивановић. Након ове изјаве водитељ наставља даље: „нас и Руса 200 милиона, а са Кинезима, милијарду и по и нешто више“. Све ово је увод у кратак видео материјал у којем навијач из Кине, који је дошао у град Светлогорск да навија за Србију, пева химну „Боже правде“. Последњи прилог у спортском блоку „Првих вести“, посвећен је Робију Вилијамсу и најави да ће он наступити на отварању СП, уз опаску да је „до само пре две године Вилијамсу, малтене био забрањен улазак у Русију због песме „Party like a Russian“, јер се њесма руја руским аутокраџама“. Стиче се утисак да је водитељ ТВ прва имао намеру да са дозом хумора аудиторијуму пренесе занимљивости из Русије, међутим комплетан блок је отишао у правцу популизма и сензационализма.

Датуми анализе

14. јун, 2018. године

Радио телевизија Србије

Дневник

На дан отварања првенства, већ у самој најави дневника имамо неутралну вест да почиње СП у Русији. Потом се и сам Дневник РТС-а отвара такође неутралном информацијом да је у Русији почело 21. првенство света. Након овога следи директно укључење новинара Предрага Страјнића из Светлогорска, који у неутралном тону извештава о отварању првенства, наводи да су наступили певач Роби Вилијамс, и руска певачица Алина Грифулина, као и да се потом присутнима на стадиону Лужњики у Москви обратио и председник Руске Федерације Владимир Путин. Следећи сегмент овог дела програма управо је кратак исечак из протоколарног говора Владимира Путина. Последњи сегмент укључења је кратки неутрални извештај из фан зоне у Каљининграду, где се пратила утакмица репрезентације Русије која је играна у Москви. Спортски блок дневника започет је класичним спортским извештајем са утакмице којом је отворено СП између Русије и Саудијске Арабије, након чега је уследио блок посвећен репрезентацији Србије.

Хепи (Нарру) телевизија

Телемастер

Централна информативна емисија телевизије Хепи, такође почиње сегментом који је посвећен отварању СП. Водитељка износи детаље отварања, уз напомену да је Влада Руске Федерације издвојила 20 милијарди долара за изградњу инфраструктуре за СП, као и да су сви изграђени стадиону у државном власништву. Након тога уследило је укључење уживо из Руског дома у Београду где је организовано праћење утакмице између Русије и Саудијске Арабије. Новинар са терена Милош Виторовић наводи да је атмосфера одлична јер Русија води 1:0. Током укључења новинар реализује кратки интервју са Василијем Галактионовим, замеником директора Руског

дома. Галактионов наводи да ће организовати праћење свих утакмица репрезентације Русије, али и „репрезентације коју такође подржавамо, а то је Србија, као и полуфинале и финале СП“. Током разговора истакнуто је да је СП поред фудбала прилика да се Русија покаже у лепом светлу целом свету, као модерна и гостољубљива земља. Новинар Хепа телевизије на крају разговора како сам истиче поставља хипотетичко, а може се додати и популистичко питање саговорнику: „Уколико се састану Србија и Русија, за кога ћете навијати?“. Представник Руског дома одговорио је у сличном тону: „навијаћемо за леп фудбал, с обзиром да смо се ми овде у Руском дому мало посрбили, тако да ће то бити тежак избор, Србија је наша отаџбина, а Русија домовина и тешко нам је да их одвојимо“. Овиме је извештавање о СП завршено, јер у оквиру „Телемастера“ опет нисмо имали спортски блок.

Пинк телевизија

Национални дневник

У спортском блоку „Националног дневника“ забележили смо само дужу вест о отварању Светског првенства.

О2 телевизија

Вести

Вести телевизије О2, почињу сегментом посвећеним отварању СП. Након информативног увода, следе два директна укључења, једно из Руског дома и једно са трга Николе Пашића у Београду. Укључење новинара Милоша Шарановића из Руског дома, објективно је и непристрасно и на примерен начин доноси атмосферу са места извештавања. У оквиру спортског блока бележимо и кратак прилог везан за предвиђања исхода СП од стране политичара, у оквиру којег председник Републике Србије, Александар Вучић, наводи да када би могао да гледа утакмицу отварања СП, да би навијао би за Русију. Остатак изјаве председника и касније изјава министарке Зоране Михаиловић везане су репрезентацију Србије.

Телевизија Н1

Дневник

Извештај од отварању Светског првенства није везан за спортски блок, већ почиње у десетом минути дневника. Након уводних детаља о самом отварању, првој утакмици и првенству, бележимо два паралелна укључења, једно из Москве и једно из Београда. У оба укључења тема је атмосфера међу навијачима и отварање СП, што новинари на објективан начин преносе. Одмах након тога следи прилог о самом првенству, организацији и сигурности учесника и навијача. Када је сигурност у питању, наводи се да око стадиона постоји више прстенова обезбеђења, као и да полиција има помоћ војске у обезбеђивању реда. Позивајући се на Ројтерс, аутор прилога наводи да су у Ростову на Дону, за безбедност задужени и „контроветрзни донски Козаци“. Одмах након тога, поштујући правило друге стране, следи изјава портпарола Козака, који истиче да њихови чланови неће употребљавати силу, већ да су само испомоћ полицији у одржавању реда. Финални део прилога посвећен познатим личностима које су дошле на СП, започет је дочеком председника Белорусије Александра Лукашенка, па се тек онда прешло на бивше и садашње познате фудбалере и тренере попут Роналда, Жозеа Муриња и Златана Ибрахимовића. У закључку новинар наводи да се сви надају да ће бити доброг фудбала и да неће бити политике, „поготово оне примитивне као када је једна посланица Думе, саветовала Рускиње, да током првенства избегавају госте са обојеном кожом“. Иако је поента закључка да спорт и фудбал треба да буду испред политике, управо је у наведеном прилогу учињено супротно и аутор Владан Алимпијевић је на више места истакао политику и популизам испред спорта.

Телевизија Прва

Прве вести

Најава Првих вести на телевизији „Прва“, отворена је изводом из говора Владимира Путина на отварању СП, у којем жели добродошлицу свим учесницима првенства, уколико узмемо у обзир да се ради о спортском догађају и отварању на којем је било много људи из света спорта, издвајање

говора политичара као најважнијег сегмента јасно указује на политизацију. Прве вести готово су идентично отпочеле као вести телевизије О2, што не треба да чуди, јер су обе телевизије у власништву „Антиена групе“. Након допуњеног извештаја² на тему отварања СП, поново имамо иста укључења као на ТВ О2, само у измењеном редоследу, прво имамо јављање са трга Николе Пашића у Београду, а потом поново из Руског дома. Новинар Милош Шарановић преноси атмосферу са терена, уз напомену да утакмицу заједно прате Амбасадор Русије у Београду, Александар Чепурин и Никола Селаковић, изасланик председника Републике Србије Александра Вучића, као и амбасадорка Бразила. Спортски блок на телевизији „Прва“, почиње крејње политизованом анкетом из Новог Пазара. Водитељка Нина Колунџија напомиње да се утакмице Саудијске Арабије и Русије у Новом Пазару прати са великом пажњом. Поставља се питање, због чега је баш одабран Нови Пазар, због чега констатација да ова утакмица изазива велику пажњу у овом граду, због чега питање у анкети „ко им је ближи?“. Јасно је да одговори воде ка мешању политике, нациналитета и верских осећања са спортом. На шта јасно упућују и одговори грађана Новог Пазара: „Навијам за С. Арабију, зато што не волим Русију ; За Саудијску Арабију, због свега, због вере и свега...“. Има и супротних ставова, односно навијача Русије, који тврде да им је ова земља „ближа срцу“. Са новинарске стране и етике може рећи да имамо обе стране, али опет треба поновити - повод за реализацију анкете са оваквим питањима, сигурно да не можемо пронаћи у принципима спортског новинарства.

Датуми анализе

15. јун, 2018. године

Радио телевизија Србије

Дневник

У дневнику РТС-а, од 15. јуна, осим извештавања о резултатима утакмица тог дана на СП, као и извештаја из табора репрезентације Србије, не бележимо друге теме.

Хепи (Нарру) телевизија

Телемастер

У информативној емисији „Телемастер“, такође осим информација о резултатима утакмица и извештавања о националном тиму Србије, не бележимо друге теме.

Пинк телевизија

Национални дневник

У централном дневнику телевизије „Пинк“ нисмо забележили ни једну информацију везану за спорт. Спортског блока такође није било 15. јуна.

О2 телевизија

Вести

У спортском блоку О2 телевизије, имали смо само један неутрално припремљен прилог о изгледу стадиона у граду Јекатеринбургу, односно трибинама које су изграђене ван стадиона.

Телевизија N1

Дневник

У спортском блоку дневника телевизије N1, за 15. јун, бележимо директно укључење новинара из Москве, током којег се објективно и неутрално извештава о резултатима утакмица које су одигране тог дана, као и о репрезентацији Србије, односно припремама за меч са Костариком.

Телевизија Прва

Прве вести

2 Вести на телевизији О2, почињу у 16 часова, а „Прве вести“ у 18 часова, тако да је временски размак искоришћен за допуну информација.

Током најаве „Прве вести“, најављује се извештај са СП на следећи начин: „Русија, навијачице обележиле први дан!“. Информација је покривена контрастним сликама, оскудније одевених навијачица Русије и конзервативније одевених навијачица Саудијске Арабије са меча између ове две репрезентације од претходног дана. Овде опет на делу имамо, политизацију спорта, популизам, али и злоупотребу жена зарад сензационалистичке најаве спортског блока. У спортском блоку поред стандардног извештаја о резултатима утакмица и најавима предстојећих, имамо и причу о двојници највијача из Београда који полазе у Русију да у граду Самари бодре репрезентацију Србије. Прилог је урађен на принципу инфотејмента, односно комбинације информисања и забаве. Неизоставан сегмент је пријатељство између Русије и Србије, па један од саговорника у прилогу истиче да носи навијачке боје за косу, које имају вишеструку функцију јер гледано са једне стране дају заставу Србије, а са друге заставу Русије. Последњи сегмент блока посвећен је колажном извештају са затварања првенства, где се пажња као и у најави усмерава на контраст између навијачица Русије и Саудијске Арабије, ту је такође и „извештај“ из председничке ложе у којем се наводи „да је председник Русије, Владимир Путин морао да се извињава принцу Мухамеду Салману због резултата, наводно се Путин касније и радовао као и публика на стадиону, па је морао и званични Кремљ саопштењем: <...то су емоције за победу у спорту не треба да се извињавате>.“ Сам крај овог извештаја био је посвећен прес конференцији након утакмице Русија – Саудијска Арабија, али опет не због спорта, већ због чињенице да је током прес конференције селектору Русије стигла порука од председника Путина. Аутор извештаја наводи да се Путину мора јавити, а потом је уследила и изјава селектора Русије, Станислава Черчесова: „Председник је, замолио ме да поделим са екипом његово одушевљење и захвалност на оваквој партији и поручио нам је да наставимо овако“.

Закључак

Иако у анализи спортских блокова и спортског извештавања централних информативних емисија телевизија у Србији о СП у Русији, није присутна екстремна политизација спорта и пристрасност, ње ипак има у довољној мери, те је неопходно указати на њено постојање. Наведени примери политизације спорта кваре оно што спорт и фудбал, а пре свега Светско првенство представља, а то су фер плеј и спајање различитих народа и држава. Званични назив првенства света у Русији је „Шампионат мира“, али медији оваквим извештавањем изокрећу такву идеју и распирују међунационалне тензије и нетрпељивости. Апсолутно је потребно извештавати о различитостима, о навијачком набоју, поносу Рускиња, Руса због домаћинства и организације овако великог такмичења, одласку навијача Србије у Русију, али обавезно у оквирима спортског и објективног новинарства. Толико је спортских и фудбалских легенди са свих меридијана у Русији тренутно, инспиративних људских и навијачких прича, градови домаћини првенства су интересантне дестинације, и онда се поставља логично питање, због чега су централне фигуре у извештајима који нису везани за утакмице, Владимир Путин, Александар Лукашенко, Александар Вучић, Мухамед Салман, или „срцу ближе реперезентације због вере“, флоскуле „нас и Руса 200 милиона, донски Козаци и оскудно одевене навијачице? У дефиницијама популизма, сензационализма и баналног национализма би требало пронаћи одговоре на ова питања.